

Список використаних джерел:

1. Медведовська А. Ф. Образ митрополита А. Шептицького в сучасній суспільній думці України. *Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті*: збірник наукових праць. Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2013. С. 221-228.
2. Цяпута М. Митрополит Андрей Шептицький в громадсько-політичному та освітньому житті Галичини першої половини ХХ століття. <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11325/1/Tsiaputa.pdf> (дата звернення: 14.12.2023).
3. Пастирське послання Митрополита Андрея До Української Молоді. <https://sheptytsky.com.ua/do-ukrayinskoyi-molodi/> (дата звернення: 14.12.2023).
4. Шептицький А. Пастирські послання 1899-1914 рр. Львів: Видавничий відділ «Артос» Фундації «Андрей», 2007. Т. 1. 1014 с.
5. Осторога Андрея Шептицького перед загрозою комунізму. https://shron3.chtyvo.org.ua/Sheptytskyi_Andrei/Ostoroha_pered_zahrozoiu_komunizmu.pdf? (дата звернення: 14.12.2023).
6. Власов В.С. Історія України: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Літера ЛТД, 2017. 304 с.

УДК 904

Олександр ГЛУШЕНКО,
здобувач магістратури 1 курсу освітньої програми «Публічна історія»
Поморського університету, м. Слупськ, Черкаський національний
університет імені Богдана Хмельницького

НЕЗАКОННІ РОЗКОПКИ ТА ТОРГІВЛЯ АРТЕФАКТАМИ

Анотація. Стаття присвячена проблемі незаконних розкопок, що загрожують збереженню культурної спадщини. Розглядаються заходи, що вживаються світовою спільнотою та їх ефективність.

Ключові слова: археологічні розкопки, ЮНЕСКО, культурна спадщина

Вступ. Незаконні розкопки продовжують залишатися серйозною загрозою для збереження культурної спадщини, особливо у 2024 році. *Актуальність теми.* Щодня наша культурна спадщина піддається нападам, а цінні артефакти, які мають велике історичне значення, стають предметом нелегальної торгівлі на чорному ринку. Це створює загрозу для збереження нашої спільної історії та відображення культурного різноманіття.

Наукові методи. За допомогою методів соціологічного та етнографічного дослідження було досліджено аналіз соціальних факторів, що впливають на незаконні розкопки та торгівлю артефактами. Методи правового аналізу та аналізу археологічних джерел забезпечили вивчення національного та міжнародного законодавства стосовно захисту культурної спадщини; для розробки методики виявлення гарячих точок незаконних розкопок та торгівлі артефактами було використано методи географічного дослідження.

Гіпотеза. Посилення заходів контролю та міжнародного співробітництва у сфері протидії незаконним розкопкам та торгівлі артефактами сприятиме зменшенню обсягів цих злочинних практик та збереженню культурної спадщини для майбутніх поколінь.

Результати дослідження. За п'ятдесят років існування Конвенції ЮНЕСКО зробила свій внесок у підвищення обізнаності громадськості щодо загрози незаконного обігу. Вона також допомогла країнам-підписантам, яких зараз налічується 140, розробити закони та запобіжні заходи, а також заохотила поверненню незаконно переміщеної власності.

Однак у той час як законодавство стало суворішим, громадська обізнаність зросла, а системи моніторингу, відстеження та ідентифікації

робіт покращилися, проте, і кількість торговців людьми і старожитностями також збільшилася в рази, як і їх ефективність і майстерність.

Висновки. Отже, визначено, що країни, які активно співпрацюють та впроваджують спільні стратегії боротьби з цими явищами, зазнають меншої кількості втрат культурної спадщини та меншого фінансування незаконних груп. Це свідчить про те, що координація зусиль на міжнародному рівні є ключовим елементом успішної протидії цим злочинним практикам.

Список використаних джерел:

1. A. Writing Museums and police in Europe join forces to fight illicit trade in artefacts [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/horizon-magazine/museums-and-police-europe-join-forces-fight-illicit-trade-artefacts>

2. J. Blake International Cultural Heritage Law. // Blake J. // Cultural Heritage: Illicit Excavation, Theft, and Trafficking #2. Oxford Scholarship Online, 2015.

УДК 94 (477)

Яна ДЕМБРОВСЬКА,

здобувачка 4 курсу спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.03
Історія Херсонського державного університету, м. Івано-Франківськ,
науковий керівник: Михайленко Г., к.іст.н., доцентка

ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНО-ТАТАРСЬКИХ ВІДНОСИН ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОТРИМАНИХ ДАНИХ У ШКІЛЬНИЙ КУРС ІСТОРІЇ

***Анотація.** Стаття розглядає проблеми відображення міжетнічних відносин у шкільному курсі історії, зосереджуючись на взаємовідносинах українців із Кримським ханством. Сприйняття інших етносів часто відбувається через призму історичних знань та уявлень, які формуються у*